

Baba Basra Sources 31

חידושי הריטב"א מסכת בבא בתרא דף כח עמוד א

חזקת הבתים. פי' כל החזקות הנזכרות בכאן הם חזקה של ראייה דאוקמוה במקום שטר ועדים, ואין זו חזקה דקנין הנזכרת בנכסים שיש להם אחריות ואין דומות זו לזו כלל, דאילו חזקת קנין הוא תיקון בגופה של קרקע כדתנן (לקמן מ"ב א') נעל גדר וכו' הרי זו חזקה ואכילת פירות אינה קונה וכדבעינן למימר בפירקין, ואילו חזקת ראייה היא בהפך דתיקון אינה ראייה וכדאמרין לקמן (ל"ו ב') מימר אמר כל שיבי דכרבא לעייל ביה, ואין חזקה אלא אכילת פירות בשופי כדרך שהבעלים אוכלים.

בית הבחירה למאירי מסכת בבא בתרא דף כח עמוד א

חזקת הבתים וכו' כבר ביארנו בראש המסכתא שכונת זה הפרק אמנם היא בביאור עניני החזקות ר"ל המחזיק בנכסי אחרים וטוען שהם שלו בטענת מכירה וכבר עמדו הנכסים בידו זמן ידוע שחזקתו מועלת בכך וזו היא הנקראת חזקת טענה וכן שמחזיק בקצת דברים שהיה חברו יכול למחות בידו מצד היזק המגיע לו בכך ולא מיחה והרי זה טוען שזכה בה מצד מחילה והיא הנקראת חזקת מחילה או שלא טען כיום אלא שעמד שם והיא מהדברים שאין עשויין לימחל והיא חזקה שאין עמה טענה ושאר דינין שבעניני החזקות ועל זה הצד יחלקו עניני הפרק לשבעה חלקים הראשון לבאר בדין חזקת טענה איזה זמן מועיל לכך ועל איזה צד הוא משתמש בה אותו זמן שתהא החזקה מועלת ואם כל הדברים שוים לשיעור זמן זה השני להודיע שיש צדדין שאין חזקה מועלת מצד שאין בעל הקרקע במקום שיוכל למחות ולבאר הארצות שהם חלוקות זו מזו לענין זה עד שאם הוא באחת מהן והמחזיק באחרת לא תהא החזקה מועלת השלישי לבאר שיש צדדין אחרים שאין החזקה מועלת הן מצד שאין שם טענה הן מצד שיש בין המחזיק ובין בעל הקרקע סבה שאין בעל הקרקע מקפיד בחזקתו הן מחמת קורבה הן מחמת צדדין אחרים הרביעי שיש חזקה אחרת שאינה בכלל אלו החזקות והיא חזקת קנין ר"ל שהקרקע נקנה בה כגון נעל וגדר ונמצאו מ"מ שלשה מיני חזקה חזקת טענה וחזקת מחילה וחזקת קנין החמישי בעדות חזקה שהוכחש או הזום היאך הוא דינו הששי בדין חזקה שאין עמה טענה אלא שטוענין בה חזקת מחילה לאיזה דבר תועיל חזקה זו ולאיזה דבר לא הועיל השביעי יתגלגל בפרק זה שלא מכונת הפרק והיא מקצת עניני החלק הראשון בדיני היזק ראייה בשתפין שרצה אחד מהם לפתוח בחצר שיש לו בה שתפות או בחצר אחרת ויתגלגל עם זה בקצת דברים שבעל הבית רוצה להשתמש ברשות הרבים על איזה צד רשאי בכך ועל איזה צד מוחין בידו זהו שרש הפרק דרך כלל אלא שיבאו בה הרבה דברים על ידי גלגול כמשפט סוגית התלמוד על הדרך שקדם

תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף מב עמוד א

מתני' האומנין, והשותפין, והאריסין, והאפוטרופין - אין להם חזקה. לא לאיש חזקה בנכסי אשתו, ולא לאשה חזקה בנכסי בעלה; ולא לאב בנכסי הבן, ולא לבן בנכסי האב. במה דברים אמורים - במחזיק, אבל בנותן מתנה, והאחין שחלקו, והמחזיק בנכסי הגר - נעל וגדר ופרץ כל שהוא הרי זו חזקה

רשב"ם מסכת בבא בתרא דף מב עמוד א

בד"א - כל החזקות הללו דאינו חזקה וגם יש מהן דהויין חזקה וצריך ג' שנים.

במחזיק - כדמפרש בגמ' בחזקה שיש עמה טענה ומחלוקת שחבירו מערער עליו.

אבל בנותן מתנה - בפנינו ומודה לו שילך ויחזיק בה וקי"ל דקרקע נקנית בכסף בשטר ובחזקה ובהיא חזקה שהיא במקום קנין לקנות קרקע כיון דנעל וגדר כו' הויה חזקה לקנות.

שחלקו - ורוצה כל אחד לזכות בשלו שלא יוכלו לחזור זה בזה.

בנכסי הגר - שאין לו יורשין וכל הקודם להחזיק בנכסיו זכה.

נעל - עשה דלת.

וגדר - או גדר חומה.

ופרץ - פירצה כדי שיכנס בה.

כל שהוא - בגמ' מפרש.

הרי זו חזקה - לבלתי חזור זה בזה כיון דברשות חבירו החזיק.

תלמוד בבלי מסכת קידושין דף כו עמוד א

ובחזקה. מנלן? אמר חזקיה. אמר קרא: ושוב בעריכם אשר תפשתם, במה תפשתם? בישיבה. דבי ר' ישמעאל תנא: וירשתם אותה וישבתם בה, במה ירשתם? בישיבה.

תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף ח עמוד ב

מיתבי: היו שנים רוכבין על גבי בהמה וכו', מני? אילימא רבי מאיר - השתא יושב קני, רכוב מיבעי? אלא לאו - רבנן, ושמע מינה: רכוב קני!

ר"ן על הרי"ף מסכת כתובות דף מג עמוד א

מסתברא לן כו'. דעת הרי"ף ז"ל דהאי עובדא בדליכא עדים וראה הוא ולפיכך כתב דהאי דינא במלוגא דשטרי בלחוד הוא שאינה יכולה לומר לקוחין הן בידי לפי שאין אותיות נקנות אלא בכתיבה ומסירה וצריכה להביא ראיה על הכתיבה אבל במילי אחריני מהימנא מגו דאי בעיא אמרה לקוח הוא בידי דרב נחמן גופיה אמר הכי בעובדא דבקרא דלעיל וכי תימא ובמלוגא נמי אמאי לא מהימנא למימר לקוח בידי דהא אמרינן בפ' גט פשוט (דף קעג א) אותיות נקנות במסירה רבא אמר אין צריך להביא ראיה על המסירה וכי היכי דלמאן דאמר אותיות נקנות במסירה נאמן לומר לקוח הוא בידי לדידן נמי דקיימא לן אין אותיות נקנות במסירה אמאי לא מהימנא למימר במתנת שכיב מרע יהבינהו ניהלאי א"נ אגב ארעא א"נ שטר זכייא כתב לי עליה ואירכס י"ל דלא דמי דלמאן דאמר אותיות נקנות במסירה כיון דמסירה גופא הקנאה היא נאמן לומר לקוח הוא בידי שהתפיסה מוכחת באותיות דבעלים מסרום לשם מקח כשם שהיא מוכחת בשאר מטלטלין אבל לדידן דקי"ל דאין אותיות נקנות במסירה כיון דמסירה גופא לאו הקנאה היא לא מהימן דתפיסתו לא מוכחת אלא שהבעלים מסרום אבל על הקנאת אגב או כתיבה לא מוכחא כלל

קצות החושן סימן עב ס"ק כ

(כ) אם הוא בענין. בסוף פרק המקבל (ב"מ קטז, א) גבי סכינא דאשכבתא אמרו דנאמן במגו דלקוח, וכן בהני עיזי דאכלי חושלי אמרו בש"ס (ב"ב לו, א) דנאמן במגו דלקוח. אבל צריך ביאור דמשמע מש"ס ופוסקים דאינו נאמן לומר למשכון אלא במגו דלקוח, ולמה לא יהיה נאמן למשכון מצד עצמו כיון דהוי דברים שאין עשויין להשאיל ולהשכיר כמו בטענת לקוח כיון דבע"ח קונה משכון (ב"מ פב, א). ובספר הזכות להרמב"ן (כתובות מג, א בדפי הרי"ף) ראיתי גדולי חקרי לב נתחבטו ונתלבטו בדבר זה. וז"ל הראב"ד בפרק הכותב (שם) בענין מלוגא דשטרי, ועוד יש שטוען עליו ואומר בלא מגו תהא נאמנת לומר ממושכנות הן בידי, האי נמי לאו טענה היא כלל, דלא דמי משכון למקח דכיון דקא מודי ליה בגופיה [ד]דידיה הוא (בחזקתן) [בחזקתיה מוקמינן ליה] כדקא מודי ליה, וכי אמר משכון הוא בידי צריך לאתויי ראיה ואי איכא מגו מהמנין ליה ואי לא לא, דהא אפילו בבקרא דיתמי דתפסי תורא מיניה [כו'] א"ל לא [כו'] הואיל ויכול לומר לקוח הוא בידי (שם פד, ב) הא לאו הכי לא הוי מהימן במשכון עכ"ל.

והנה ודאי דברי הראב"ד נכונים דמוכח בש"ס דלא מהימן למשכון אלא במגו דלקוח וכמ"ש, אלא טעמא בעי, דהא דעת (הרמב"ן) [הרשב"א] [שו"ת ח"א סי' אלף מ'] היכא שידוע שבא לידו בתורת משכון ואינו ידוע כמה הלואה עליו המלואה נאמן לומר כך אפילו בלא מגו ומשום דקונה משכון הוי מוחזק, וכ"כ בשו"ע סעיף כ"ג (ע"ש בש"ך ס"ק ק"ט), וא"כ כיון דקנין אית ליה בגויה מדר' יצחק ליהמניה בלא מגו כמו בטענת לקוח. וכן הוא טענת הטוען שם ז"ל, ומאי אולמיה דלקוחות טפי ממושכנות והלא היינו מקח היינו משכון וכיון דתפיס נאמן בין במקח בין במשכון, ע"ש בספר הזכות, ונראה דסבירא ליה לטוען דגם במשכון נמי מהימן כטוען על גוף החפץ כיון דקונה משכון מדר' יצחק.

והנראה לענ"ד בזה לפי מ"ש הרי"ן פרק הכותב (שם) שהקשו אמאי לא מהימן לומר על שטר חוב (לומר) לקוח דהא אמרינן פרק גט פשוט (ב"ב קעג, א) אותיות נקנין במסירה רבא אמר אין צריך להביא ראיה על המסירה, וכי היכי דלמאן דאמר אותיות נקנין במסירה נאמן לומר לקוח הוא בידי, לדידן נמי דקי"ל אין אותיות נקנין במסירה

אמאי לא מהימן לומר אגב קרקע הקנה לי או שטר כתובה היה לי ואבד, ותירץ בזה הרמב"ן (שם מג, ב בדפי הרי"ף) ז"ל, לפי שהמטלטלין כיון דנקנין במסירה והגבהה ותפיסתו עצמה שהוא תופס בהן היא קונה לו נאמן הוא לומר לקוח הוא בידי ולא מפקינן ממונא מתותי (כדיון) [ידא] דמוחזק, אבל בשטר שאין תפיסתו קנין ואינו מוחזק כלל אלא בנייר שלו אם טען בענין כך וכך נמסר לי עליו הראיה לפי שאין שעבוד השטר יוצא מחזקתו של מלוה הכתוב בשמו, אלא למאן דאמר אותיות נקנין במסירה קסבר רבא כיון דתפיסתו קנין דהא בכל מסירה הוא קונה עשאוהו כשאר מטלטלין שהוא נאמן, אבל למאן דאמר אין אותיות נקנין במסירה אם טען אגב והמחאה אינו נאמן עכ"ל. וכיון דמי שנתן לחבירו מנה והניח לו משכון לא קנה המשכון דמנה אין כאן משכון אין כאן וכמבואר בתוס' ורא"ש בפרק קמא דקידושין דף ח' (ע"ב תוד"ה מנה, רא"ש סי' י'), וכתב הרא"ש שם בטעמא דכל זמן שלא נתחייב גופו לא נשתעבדו נכסים ועיין בסימן ר"ז (סעיף י"ג סק"ה וסעיף י"ז סק"ח), וא"כ לא מהני משכון אא"כ נתחייב מתחלה גופו דשעבוד נכסי מדין ערב הוא, וא"כ אין תפיסתו עושה קנין לומר שנתן לי למשכון דהא מנה אין כאן משכון אין כאן, וצריך לטעון שנתחייב לי גוף (המלוה) [הלואה] בקנין או במעות שהלוייתי ונתן לי זה למשכון, וכיון דתפיסתו אינו קנין אלא על ידי מה שטוען טענה אחרת חוץ לתפיסה והרי הוא כטוען על שטר אגב קרקע או המחאה כיון דאין התפיסה עצמה קנין אינו נאמן, וה"נ במשכון אינו נאמן בזה שטוען שנתחייב לו הלואה, וגוף המשכון בלי חיוב גוף הלואה לא מהני כלום והוא נכון.

ובזה צדקה טענת הטוען מאי שנא משכון ומאי שנא מקח ותיהוי נאמנת בלא מגו, והוא נגד כמה סוגיות בש"ס דמשכון אינו נאמן אלא במגו דלקוח וכמ"ש, ועוד שטענת הטוען קם לדינא ברא"ש פרק הכותב (סי' ה') דסבירא ליה דנאמנת לומר במלוגא דשטרי למשכון בלא מגו ועיין מ"ש בסימן ס"ד סק"ה. ולפי מ"ש נחא, דודאי היכא דאינו ידוע החוב אם נתחייב כלל אינו נאמן לומר למשכון כיון דתפיסתו אינו עושה קנין דמנה אין כאן משכון אין כאן, ולומר שנתחייב לו אינו נאמן וכמ"ש וכמו שאינו נאמן לומר על שטר אגב קרקע או המחאה, אבל התם גבי מלוגא דשטרי דיודע החוב על פי עדים אלא שאינו ידוע אם תפסה המלוגא דשטרי מחיים למשכון או לא, ובזה שפיר נאמנת דמאי שנא משכונות מלקוחות וכדברי הטוען, כיון דתפיס בהן והחוב ידוע א"כ כיון דהחוב ידוע התפיסה עושה קנין ונאמנת מצד עצמה בלא מגו ודו"ק:

שיטה מקובצת מסכת בבא בתרא דף כח עמוד ב

ראב"ד

כתוב בכל הספרים שהרי נביא עומד בתשע ומזהיר על אחת עשרה ורבינו חננאל ז"ל גריס שהרי נביא עומד בעשר ומזהיר על אחת עשרה וכך הוא מפורש בירמיה בשנה העשירית באותה נבואה של חנמאל ומפני שלא היתה שם שיעור חזקה עד החרבן היה מזהיר עליהם שיכתבו שטרות וישמרו אותם בכלי חרס למען יעמדו ימים רבים. מיהו אכתי מנלן דבתלת שנים הוא חזקה דלמא אי נמי הוו שלש שנים עד החרבן הכי נמי דאמר להו נביא שיכתבו שטרות דלא סלקא להו חזקה עד ארבע שנים או עד חמש. ואיכא למימר דחזקה דשור המועד דהויא בתלת זימני מהניא לה אמתלא. ואני תמה על המדרש הזה כי המקרא הזה שדות בכסף יקנו לפי הפשט אינו מדבר אלא על העתידה שישבו מן הגלות ויקנו שדות וכרמים. והא דאמרינן דאי לא תימא הכי בנו בתים ושבנו ונטעו גנות כו' הכי נמי הכי פירושו כלומר הכי נמי דלא קנו אלא בבנין ובנטיעה ולמה לא אמר להם קנו בתים וגנות אלא עצה טובה קא משמע לן שהאדם שמח בבנינו ובנטיעותיו יותר מקנינו הכא נמי שדות בכסף יקנו עצה טובה קא משמע לן כו' עד כאן לשון הראב"ד ז"ל:

עליות דרבינו יונה מסכת בבא בתרא דף כח עמוד ב

לרבנן מאי וכו' אמר קרא שדות בכסף יקנו, שהרי נביא עומד בעשר ומזהיר עד לאחת עשרה. פי' מזהיר לכתוב את השטר, לפי שסוף הבית ליחרב בשנת י"א, ולא יוכל הלוקח להחזיק ג' שנים, שאותה נבואה נאמרה בשנת העשרה לצדקיהו, כמו שמפורש בפסוק, ובאחת עשרה לצדקיהו חרב הבית, למדנו דבשני שנים לא הויא חזקה, ולהכי הצריכו שטרא, כדכתיב וחתום בספר. וק"ל מאי קמבעיה לי' מנין לחזקת ג' שנים, וקא פשיט מקרא בשתי שנים, והרי עדיין לא למדנו שתועיל בג' שנים. וי"ל שסומך ללמוד משור המועד דבתלתא זימני הויא חזקה 31. וכאן א"א לומר בתלתא ירחי כגון אספסתא להוי חזקה, דהרי אף בב' שנים לא הויא חזקה כדילפינן מקרא דירמי', הלכך, ג"ש הוא דאגמרי' לחזקה משור המועד. אך בסדר עולם 32 שנינו, דבשנה הט' לצדקיהו מלך יהודה, שסמך מלך בבל את [ידו על] ירושלים, בו בפרק נאמר לו לירמיה הנה חנמאל כו', ואף על פי שנראה מפורש בפרשה שנאמרה אותה נבואה בשנה העשירית לצדקיהו. נ"ל דהיינו דכתיב עלה, ויאמר ירמי' הי' דבר ה' אלי לאמר, ולא נכתב שם

ויהי דבר ה' אל ירמיה, או הדבר אשר ה' אל ירמיה, כדרך הכתובים בשאר מקומות, לפי שבשנת תשע לצדקיהו נאמר אליו קודם בא חנמאל, ולא לצוותו לאמר לישראל לאלתר נאמר לו, אלא על ענין המעשה שיקנה לו השדה, ונגלה לו, שקנייתו, לאות שיקנו עוד בתים ושדות וכרמים בא", והוא גילה הנבואה ההוא אל בני ישראל בשנה העשירית, דמ"מ משעה שאמר ירמיה נבואה זו לישראל עד החורבן לא היו אלא ב' שנים, ולפי' הזהירם לעשות שטר, לפי שאי אפשר להם להחזיק ג"ש קודם החורבן. ודחיא, ודלמא עצה טובה קמ"ל, פי', לעולם בפחות מכאן הויא חזקה, כגון אכלה תלתא פירי בתלתא ירחי כגון אספסתא, וזה שהצריכם לעשות שטר, לאו משום דא"א להם להחזיק קודם החורבן, אלא עצה טובה קמ"ל, שלא לסמוך על עדי חזקה, שמא לא יהיו מצויים להם לאחר החורבן. עוי"ל שהרי נביא עומד בעשרה ומזהיר על י"א, ומסתמא להודיע דין ומשפט בא הכתוב במה שהוא מזהיר לכתוב השטר על קניית השדות, ללמד דבג' שנים הויא חזקה, כיון שהוצרך ללמד דב' שנים לא הויא חזקה, ודחיא, ודלמא עצה טובה קמ"ל, ולא להודיע דין משפט, דלעולם אפי' בג' שנים לא הויא חזקה, אלא דללמד עצה טובה בא, שלא ימנעו מלקנות שדות בשביל החורבן, שסופן ליגאל לע' שנה ושיכתבו שטרות, ולא יתייאשו מן המקח,

חידושי הרמב"ן מסכת בבא בתרא דף כח עמוד ב

ופירוש עצה טובה קמ"ל במאי דכתב רחמנא בכלי חרס, אבל למען יעמדו ימים רבים לאו עצה טובה היא אליבא דר' אלעזר דמהכא גמר דבעינן שטר שאינו יכול להזדייף בפרק המביא תניין (גיטין כ"ב ב').

חידושי הרשב"א מסכת בבא בתרא דף כט עמוד א

אלא אמר רבא תלת שנין מזדהר איניש בשטריה טפי לא מיזדהר, כלומר שזה יודע דטפי לא מיזדהר כי לא מיחה תוך שלש מיחזי כמערים לשתוק עד שיאבד זה ראיותיו, ובהכי סלקא שמעתא דטעמא דשלש שנים משום דתלת מזדהר טפי לא מזדהר, ואלא מיהו האי טעמא מיגד אגיד נמי באכילת פירות דהא ניר לא הוי חזקה וכן אפיק כורא ועייל כורא, וטעמא דמילתא משום דהאי טעמא דתלת מזדהר טפי לא מזדהר לאו כהלכתא בלא טעמא נקטינן ליה אלא בטעמא תליא, והוא משום דכיון דרובן של בני אדם מקפדין באכילת פירות של ג' שנים כאיך טעמא דרבא ובפחות מכאן לא קפדי אף לוקח זה חושש ונזהר בראיותיו כל שלש דמימר אמר שמא יבא היום או מחר ויערער עלי אבל לאחר שראה זה שותק כל ג' בוטח שלא יערער עוד ושוב אינו נזהר בשטרו, והילכך כל שאכל אותו שלא כדרך הבעלים כתפתיחא וא"נ לא אכל פירות שלש כניר ואי נמי לא נשכר באכילתה כגון אפיק ועייל כורא עדיין הלוקחין נזהרין דחוששין שמא לא חששו הבעלים לערער כיון שלא אכלו שלש פירות או שלא נשכרו באכילתה, והיינו נמי טעמיה דשמואל דאמר דדקל נערה אפי' בפחות מג' הויא חזקה דכיון שאכל פירות הראויין לאכול אותן בין שלש שנים בוטח דלא ימחה עוד, ומזה הטעם ג"כ הוא מה שאמר רבא בעצמו לקמן (נ' ב') גבי הא דאמר רב אשת איש צריכה למחות ואקשינן עלה ממתני' דקתני ולא לאיש חזקה בנכסי אשתו, לעולם בבעל וכגון שחפר בה בורות שיחין ומערות דכיון שהזיק בקרקע לפניו והיא לא מיחתה שוב לא נזהר הבעל בשטרו, ואף על גב דאפי' דבי בר אלישיב דקפדי טובא לא הויא חזקה בפחות משלש שנים כשאר אנשים דעלמא, משום דכיון דרובן של בני אדם אין דרכן להקפיד כולי האי אכתי נזהר זה בשטרו שמא יטעון עליו שלא הקפיד כמו שאין דרכן של שאר בני אדם להקפיד אבל בחופר בורות שיחין ומערות אין שום אדם סובל כך שאין אדם רואה שמקלקלין קרקעו כולי האי ושותק;

חידושי הריטב"א מסכת בבא בתרא דף כט עמוד א

אלא אמר רבא טעמא משום דשתא קמייתא וכו' תלת שנין לא מיזדהר וכו'. כך היא הגירסא בספרים הישנים, והכי פירושה שתא קמייתא או תרתי דאחזיק ביה אכתי מיזדהר בשטריה וכי אחזיק בה תלת גמורות תו לא מיזדהר, ובודאי דלפום הני טעמי דאביי ורבא רבנן לא גמרי משור המועד, ותרתי ותלת דאמרי דלא מזדהר זהו כשאכלתן בשופי כדרך שהבעלים עושין, והיינו דבעינן חזקה באכילת שלש שנים בכל מילתא כדרך תשמישם כדתנן במתני', והיינו נמי דמחאה בסוף כל שלש ושלש מבטלה חזקה, ומיהו צריך תלמוד מה ענין שיפסיד הלה קרקעו מפני שזה אין לו להזדהר בשטריה כיון דלית לן השתא לא טעמא דקפידא ולא טעמא דמחילה, והנכון דשורת הדין כיון שזה מחזיק בקרקע ואוכל בשופי גמור ויודעים הבעלים ואינן מוחין דין הוא שתהא ראייה אפילו באכילה אחת כעין שהתפסה ראייה במטלטלין, אלא דכיון דקרקעות ועבדים בני שטרא נינהו כי לא מחזי שטרא ריעא חזקתו, וכאומרת לבעלה עכשיו גירשתי שאינה נאמנת דאמרינן אחוי גיטך, אלא כיון דעברו שלש שנים לית ליה להזדהורי

בשטריה איקיימת חזקתיה, וכן אמרו לפנינו (ל"ג ב') אי הכי ארעא נמי ומהדרינן ארעא א"ל אחוי וכו' כנ"ל, וכן פי' לפני מורי הרא"ה נר"ו.

עלויות דרבינו יונה מסכת בבא בתרא דף כט עמוד א

אלא אמר רבא שתא קמייתא מיזדהר אינש בשטרי' תרי מזדהר תלת לא מיזדהר. פי' כיון דטפי לא מזדהר, הו"ל למחות, ומדלא מיחה אמרינן דודאי זבנה, לפי שהטילו חכמים עליו למחות, כיון דטפי לא מזדהר אינש בשטרי' 35. וע"כ טעמא דמילתא הכי הוא, שאם לא כן מה בכך אם לא מזדהר בשטרי' טפי מתלת שנין, מ"מ במה יצאה קרקע מחזקת בעליה, ומה ראי' יש שהיה בידו שטר מעולם. והיינו דמסקינן דמחאה שלא בפניו היא מחאה, משום דאמרי' חברך חברא אית לי' וכו'. והא ודאי אפי' נודע הדבר שלא שמע המחזיק על המחאה היא מחאה, כגון דשמעי' עידי מחאה שלא הגידו לשום אדם, דמצי טעין מערער לא הוזקקתי לטרוח ולמחות בפניו כדי שיזהר בשטר, לפי (שלא הי') [שהיה] לו לסמוך על מה שדרך בני אדם להגיד זה לזה דחברך חברא אית לי', הלכך תו לא היא חזקתו של זה חזקה 36, כן נראה בעיני. והיינו דאמרי' 37 דבי ריש גלותא לא מחזקי ולא מחזיקין בהו, לפי שאנו יראים למחות בהם, והם ג"כ אין דרכם למחות, ואין חזקה מועלת, אלא במקום דהו"ל לזה למחות ולא מיחה.

נימוקי יוסף מסכת בבא בתרא דף יד עמוד א

דא"ל חברך חברא אית ליה וחברא דחברך וכו'. כלומר כיון שהייתי קובל עליך לכמה בני אדם אי אפשר שלא שמעת שדרך שמספרין זה את זה עד שהגיע לאזניך וכיון שאין בידך שטר עליו ודאי לא היה לך מעולם שטר קרקע זה שאם היה לך היית נזהר בו וכתב ה"ר יונה ז"ל שאפילו נודע לזה בודאי שלא שמע המחזיק על המחאה כגון שהעידו עדי המחאה שלא הגידו לשום אדם אפ"ה לא היא חזקתו חזקה דמצי טעין מערער לא הוזקקתי לטרוח למחות בפניו כדי שיזהר בשטרו לפי שהיה לו לסמוך על מה שדרך בני אדם להגיד זה את זה ונראה טעמו דכיון שלא זכה בחזקה זו אלא משום דכיון דאית ליה להאי למחויי ולא מחה אמרינן ודאי זבנה וא"כ כיון שמחה ואין לו לטרוח ולמחות בפניו לא אמרינן זבנה:

רא"ש מסכת בבא בתרא פרק ג סימן א

גמ' חזקתן שלש שנים מאי טעמא [דף כט ע"א] אמר רבא שתא קמייתא מיזדהר אינש בשטריה תרתי מיזדהר תלת מיזדהר טפי לא מיזדהר ותקנו חכמים שאם יביא עדים שאכלה שלש שנים בשופי שאין צריך להראות שטר יותר אמר ליה אביי אלא מעתה מחאה שלא בפניו לא תיהוי מחאה דאמר ליה אי מחית באפאי מזדהרנא בשטרי דא"ל חברך חברא אית ליה וחברא דחברך חברא אית ליה ואם עדי המחאה מעידים שלא אמרו המחאה לשום אדם אפילו הכי היא מחאה דכיון דאמרו חכמים מחאה שלא בפניו היא מחאה וסמכו על זה דמסתמא יאמרו לאחרים שמיחה פלוני על קרקע שפלוני מחזיק בו דמילתא דתמיה הוא דאדם מחזיק בקרקע של חבירו ורגילות לפרסם הדבר אפילו אם אירע שלא אמרוהו לשום אדם היא מחאה כיון שמיחה כמאמר חכמים ולא הזקיקוהו לילך אצל המחזיק למחות לפניו: